

ÎNCHEIERE

12 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea, Sveatoslav Moldovan

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” și reprezentantul Inei Ceban, avocatul Maxim Tudorov, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ina Ceban împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” și Secției de întreținere a Căii Basarabeasca, intervenienți accesorii Anatoli Pavlenko, Leonid Tomac și Aurel Lomonovschi cu privire la încasarea indemnizației unice în legătură cu decesul salariatului în urma accidentului de muncă, a dobânzii de întârziere, a indemnizației lunare pentru pierderea întreținătorului, a indemnizației pentru întreținerea copiilor și repararea prejudiciului moral, împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 16 decembrie 2015,

c o n s t a t ă:

La data de 25 martie 2013, Ina Ceban a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova” și Secției de întreținere a Căii Basarabeasca cu privire la încasarea indemnizației unice în legătură cu decesul salariatului în urma accidentului rutier și a dobânzii de întârziere și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a menționat că, este soția lui Vladislav Ceban, decedat la data de 25 iunie 2011.

Susține că, în perioada 01 august 2000-21 iunie 2011, soțul său a lucrat la Secția de întreținere a Căii Basarabeasca în calitate de montor.

Afirmă că, la data de 22 iunie 2011, la Secția de întreținere a Căii Basarabeasca a avut loc un accident rutier, în urma căruia soțul său i-au fost cauzate leziuni corporale, iar, ulterior, acesta a decedat.

Relevă că, ea împreună cu Vladislav Ceban au patru copii minori, Olga Petroia, născută la data de 23 mai 1998, Oleg Ceban, născut la data de 22 octombrie 2001, Anastasia Ceban, născută la data de 25 martie 2006 și Irina Ceban, născută la data de 04 septembrie 2011, pe care îi întreține și îi educă de una singură.

Mai relevă că, la producerea accidentului de muncă, Inspectoratul Teritorial de Muncă Cimișlia a examinat cazul și a întocmit procesul-verbal nr. 3 privind

cercetarea accidentului de muncă mortal, prin care a stabilit că, accidentul de muncă s-a produs din cauza că, Secția de întreținere a Căii Basarabeasca, filială a ÎS „Calea Ferată din Moldova” a admis efectuarea lucrărilor de descărcare a traverselor manual de pe platforma deschisă cu patru axe, prin ce a încălcat prevederile pct. 3.63 și 3.71 din Instrucțiunea nr. 5 privind securitatea și sănătatea în muncă pentru montatorii de cale, maistrului de linie, șefului de sector, aprobată prin ordinul nr. 99 din 28 aprilie 2010.

Menționează că, împotriva persoanelor vinovate de producerea accidentului de muncă a fost pornită urmărirea penală.

Susține că, la data de 10 septembrie 2012, conform Regulamentului cu privire la plata de către întreprinderi, organizații și instituții a indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 513 din 11 august 1993, a depus la angajator o cerere cu privire la plata indemnizației unice în legătură cu decesul salariatului în urma accidentului de muncă, la care a anexat toate actele necesare, însă la data de 14 septembrie 2012, ultimul a informat-o că, cererea sa a fost remisă ÎS „Calea Ferată din Moldova”, care este competentă să o soluționeze, fapt ce contravine pct. 20 din Regulamentul enunțat.

Afirmă că, la data de 06 decembrie 2012, a expediat ÎS „Calea Ferată din Moldova” o cerere de urgentare a procedurii de plată a indemnizației unice, însă nu a primit nici un răspuns.

Solicită încasarea de la pârâtă în beneficiul său și al copiilor săi a indemnizației unice în legătură cu decesul salariatului în urma accidentului de muncă în cuantum de 27 salarii medii lunare ale decedatului Vladislav Ceban, a dobânzii de întârziere, a câte 60000 lei pentru fiecare membru al familiei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

La data de 05 februarie 2013, Ina Ceban a depus o cerere de corectare a erorilor din cererea de chemare în judecată, solicitând încasarea de la pârâtă în beneficiul său și al copiilor săi a indemnizației unice în legătură cu decesul salariatului în urma accidentului de muncă în cuantum de 27 salarii medii anuale ale decedatului Vladislav Ceban.

La data de 22 august 2013, reprezentantul ÎS „Calea Ferată din Moldova”, Pavel Cucu a depus o cerere, prin care a solicitat de a atrage în proces în calitate de intervenienți accesorii pe Aurel Lomanovschi, Anatoli Pavlenco și Leonid Tomac, salariați ai Secției de întreținere a Căii Basarabeasca.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul din 04 septembrie 2013 s-a dispus atragerea în proces a lui Aurel Lomanovschi, Anatoli Pavlenco și Leonid Tomac în calitate de intervenienți accesorii.

La data de 30 ianuarie 2014, Ina Ceban a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova” și Secția de întreținere a Căii Basarabeasca cu privire la încasarea indemnizației lunare pentru pierderea întreținătorului, a indemnizației pentru întreținerea copiilor și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, suplimentar la acțiunea precedentă, reclamanta a menționat că, conform art. 1419 și 1420 din Codul civil, ea și copiii săi au dreptul la plata despăgubirii pentru prejudiciul cauzat prin deces în rate lunare.

Sustine că, reieșind din faptul că, cuantumul pensiei de urmaș a constituit pentru perioada vizată 916,66 de lei, iar salariul mediu anual pe ultimele 12 luni înainte de deces constituia 3283,98 de lei, indemnizația lunară va fi egală cu salariul mediu lunar al lui Vladislav Ceban minus pensia de urmaș și va constitui 2367,32 de lei.

Afirmă că, din momentul decesului soțului său a trecut mai mult de 2 ani, ceea ce îi acordă dreptul de a solicita recalcularea sumei indemnizației conform Legii nr. 278 din 11 februarie 1999 privind modul de recalculare a sumei de compensare a pagubei cauzate angajaților în urma mutilării sau a altor vătămări ale sănătății în timpul exercitării obligațiilor de serviciu.

Relevă că, începând cu data decesului soțului său și până la împlinirea de către copii a vârstei de 18 ani, iar în cazul continuării studiilor până la vârsta de 23 ani urmează, pârâta urmează să achite indemnizația lunară în sumă de 2367,32 de lei.

Mai relevă că, în legătură cu faptul că, indemnizația lunară enunțată urma a fi achitată încă din data decesului soțului său de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, solicită încasarea indemnizației recalculate pentru perioada 22 iunie 2011-22 ianuarie 2014 într-o sumă bănească unică în baza art. 280 lit. c) din Codul civil și, anume, în sumă de 79391,45 de lei, iar începând cu luna februarie 2014, indemnizația lunară recalculată constituie 2916,53 de lei, care urmează a fi achitată de pârâtă până la împlinirea de către copii a vârstei de 18 ani, iar în cazul continuării studiilor de către aceștia până la vârsta de 23 ani.

Menționează că, la data de 13 martie 2013, a expediat pârâtei o cerere prealabilă, prin care a solicitat plata indemnizației lunare pentru ea și copiii săi, însă ultima a ignorat cererea sa și nu a oferit nici un răspuns până în prezent.

Solicită încasarea de la pârâtă în beneficiul său și al copiilor săi, Anastasia Ceban, Oleg Ceban, Irina Ceban și Olga Petroiu a indemnizației lunare pentru pierderea întreținătorului în sumă de 79391,45 de lei, a indemnizației lunare în sumă de 2916,53 de lei până la împlinirea de către copii a vârstei de 18 ani, iar în cazul continuării studiilor până la 23 ani, a câte 60000 de lei pentru fiecare membru al familiei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

La data de 03 martie 2014, Ina Ceban a depus cerere de concretizare a pretențiilor din acțiunea înaintată la data de 30 ianuarie 2014, solicitând încasarea de la pârâtă în beneficiul său și al copiilor săi, Anastasia Ceban, Oleg Ceban, Irina Ceban și Olga Petroiu a indemnizației lunare pentru pierderea întreținătorului în sumă de 111131,50 de lei, a indemnizației lunare în sumă de 4045,86 de lei, începând cu 23 ianuarie 2014 până la împlinirea de către copii a vârstei de 18 ani, iar în cazul continuării studiilor până la 23 ani, a câte 60000 de lei pentru fiecare membru al familiei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată, precum și o cerere de completare a acțiunii înaintate la data de 25 martie 2013, solicitând încasarea de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul său și al copiilor săi a adaosului la indemnizația unică de deces în sumă de 52014,84 de lei.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul din 07 mai 2014 s-au conexas într-un singur proces pricina civil la cererea de chemare în judecată a Inei Ceban împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova” și Secției de întreținere a Căii Basarabeasca cu privire la încasarea indemnizației unice în legătură cu decesul salariului în urma accidentului de muncă și a dobânzii de întârziere și repararea prejudiciului moral

cu pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Inei Ceban împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova” și Secției de întreținere a Căii Basarabeasca cu privire la încasarea indemnizației lunare pentru pierderea întreținătorului și a indemnizației pentru întreținerea copiilor și repararea prejudiciului moral.

La data de 29 mai 2014, Ina Ceban a depus cerere de concretizare a pretențiilor din acțiunea înaintată la data de 30 ianuarie 2014, solicitând încasarea de la pârâtă în beneficiul său și al copiilor săi, Anastasia Ceban, Oleg Ceban, Irina Ceban și Olga Petroiu a indemnizației lunare pentru pierderea întreținătorului în sumă de 114834,06 lei, a indemnizației lunare în sumă de 4010,72 de lei, începând cu luna aprilie 2014 pînă la împlinirea de către copii a vârstei de 18 ani, iar în cazul continuării studiilor pînă la 23 ani, a cîte 60000 de lei pentru fiecare membru al familiei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătorei Cahul din 25 septembrie 2014 s-a respins acțiunea ca neîntemeiată.

Prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, în speță, lipsește vinovăția angajatorului și legătura de cauzalitate între acțiunile sau inacțiunile pârâtei și decesul lui Vladislav Ceban.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 16 decembrie 2015 s-a admis apelul declarat de Ina Ceban, s-a casat integral hotărîrea primei instanțe și s-a emis o nouă hotărîre, prin care s-a admis parțial acțiunea și s-au încasat de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul Inei Ceban indemnizația unică de deces în sumă de 947447,02 lei, indemnizația lunară pentru pierderea întreținătorului pentru perioada iunie 2011-martie 2014 în sumă de 114834,06 lei, indemnizația lunară în sumă de 410,72 de lei, începând cu data de 01 aprilie 2014 pînă la împlinirea de către copii a vârstei de 18 ani, iar în caz de continuare a studiilor pînă la 23 ani, suma de 30000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 111893,49 de lei, cu titlu de inflație la indemnizația unică de deces. În rest s-a respins acțiunea. S-a încasat de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” în bugetul de stat taxa de stat în sumă de 50000 de lei.

Instanța de apel și-a argumentat concluzia prin faptul că, din procesul-verbal privind cercetarea accidentului de muncă mortal nr. 03 din 07 iulie 2011, întocmit de inspectorul de muncă, Veaceslav Lupașcu, cu completările efectuate în urma cercetării suplimentare a accidentului de muncă soldat cu decesul lui Vladislav Ceban rezultă că, vina în producerea accidentului de muncă din 22 iunie 2011, care s-a soldat cu decesul salariatului, Vladislav Ceban, îi aparține în întregime angajatorului ÎS „Calea Ferată din Moldova”, fapt confirmat și prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2015 pronunțată în cauza penală, raportul de expertiză nr. 230/12 din 13 februarie 2012, întocmit de Centrul național de expertize judiciare și raportul de expertiză medico-legală nr. 474 din 19 decembrie 2011, întocmit de Centrul de medicină legală (f. d. 11-15, vol. I, 4-17, 19-34, vol.II), invocând la caz art. 280 lit. c), 585, 619 alin. (1), 1398, 1419, 1420 alin.(1), 1423 alin. (1) din Codul civil, art. 18 alin. (2) din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 10 iulie 2008, art. 1 alin. (1), 2 alin. (1), 4 alin. (1) și 6 din Legea nr. 278-XIV din 11 februarie 1999 cu privire la modul de recalculare a sumei de compensare a pagubei cauzate angajaților în urma mutilării sau a altor vătămări ale sănătății în timpul exercitării obligațiilor de serviciu, pct. 3 din Regulamentul cu privire la plata de către întreprinderi, organizații și instituții a

indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 513 din 11 august 1993, pct. 5 din Hotărârea Guvernului RM nr. 535 din 07 mai 2003 privind modul de calculare și de plată a sumei de compensare a pierderii unei părți din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de achitare a acestuia.

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 15 februarie 2016 s-a corectat eroarea materială admisă în partea descriptivă și dispozitivul deciziei din 16 decembrie 2015 prin indicarea că, s-a casat integral hotărârea Judecătorei Cahul din 25 septembrie 2014 și s-au încasat de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul Inei Ceban indemnizația unică de deces în sumă de 947447,02 lei, indemnizația lunară pentru pierderea întreținătorului pentru perioada iunie 2011-martie 2014 în sumă de 114834,06 lei, indemnizația lunară în sumă de 4010,72 de lei, începând cu data de 01 aprilie 2014 până la împlinirea de către copii a vârstei de 18 ani, iar în caz de continuare a studiilor până la 23 ani, suma de 30000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 111893,49 de lei, cu titlu de inflație la indemnizația unică de deces. În rest s-a respins acțiunea.

La data de 25 februarie 2016, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii.

La data de 26 februarie 2016, reprezentantul Inei Ceban, avocatul Maxim Todorov a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri cu privire la încasarea de la ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul Inei Ceban a dobânzii de întârziere în sumă de 327654,36 de lei și a sumei de 300000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel, respingând pretenția cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, a interpretat eronat art. 619 din Codul civil.

Susține că, la aprecierea mărimii prejudiciului moral, instanța de apel nu a ținut cont de criteriile stipulate la art. 1422 și 1423 din Codul civil.

Prin referința depusă la data de 19 aprilie 2016 ÎS „Calea Ferată din Moldova” a solicitat respingerea recursului declarat de reprezentantul Inei Ceban, avocatul Maxim Todorov, iar prin referința depusă la data 21 aprilie 2016, reprezentantul Inei Ceban, avocatul Maxim Todorov a solicitat de a considera recursul declarat de ÎS „Calea Ferată din Moldova” ca fiind inadmisibil.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile au fost depuse în termen, or, din materialele pricinii rezultă că, decizia instanței de apel a fost expediată în adresa recurenților la data de 25 ianuarie 2016 (f. d. 130, vol. II), iar cererile de recurs au fost depuse de recurenta ÎS „Calea Ferată din Moldova” la data de 25 februarie 2016, iar de reprezentantul recurentei Ina Ceban, avocatul Maxim Todorov – la data de 26 februarie 2016 (f. d. 170, vol. II).

De asemenea, completul consideră că, recursurile declarate de ÎS „Calea Ferată din Moldova” și reprezentantul Inei Ceban, avocatul Maxim Todorov nu se încadrează în temeiurile prevăzute la normele de drept citate.

Argumentul invocat în recurs de ÎS „Calea Ferată din Moldova” precum că, instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii nu poate fi reținut, deoarece instanța de apel s-a călăuzit de art. 373 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă și corect a determinat circumstanțele pricinii.

Nu poate fi reținut nici argumentul invocat în recurs de reprezentantul Inei Ceban, avocatul Maxim Todorov precum că, instanța de apel, respingând pretenția cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, a interpretat eronat art. 619 din Codul civil, deoarece la caz, instanța de apel a aplicat elocvent normele de drept, care guvernează raportul juridic litigios.

De asemenea, nu poate fi reținut nici argumentul invocat în recurs de reprezentantul Inei Ceban, avocatul Maxim Todorov precum că, la aprecierea mărimii prejudiciului moral, instanța de apel nu a ținut cont de criteriile stipulate la art. 1422 și 1423 din Codul civil, deoarece instanța de apel a stabilit just cuantumul prejudiciului moral reieșind din caracterul și gravitatea suferințele suportate de Ina Ceban și din gradul de vinovăție al ÎS „Calea Ferată din Moldova” în corelație cu probele administrate la materialele dosarului.

Astfel, instanța de recurs notează că, ÎS „Calea Ferată din Moldova” și reprezentantul Inei Ceban, avocatul Maxim Todorov nu au invocat nici un argument în vederea ilegalității deciziei instanței de apel.

În acest sens, completul reamintește prin prisma jurisprudenței CEDO, fosta Comisie a arătat că „... art. 6 parag.1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.” (*cauza Rebait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25.02.1995, nr.26561/1995*)

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, din conținutul cererilor de recurs nu rezultă existența unuia din temeiurile legale de declarare a recursului.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recursuri nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de ÎS „Calea Ferată din Moldova” și reprezentantul Inei Ceban, avocatul Maxim Todorov ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 432, art. 433, art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursurile declarate de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” și reprezentantul Inei Ceban, avocatul Maxim Todorov se consideră inadmisibile. Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Sveatoslav Moldovan